

MANUÁL K ZÁVEREČNÝM PRÁCAM PRE ODBOR PÔRODNÁ ASISTENCIA, JLF UK V MARTINE.

Všetky náležitosti záverečných prác na JLF UK sa riadia **smernicou rektora UK č. 32/2023 o základných náležitostiach záverečných prác:**

https://uniba.sk/fileadmin/ruk/legislativa/2023/Vp_2023_32.pdf

prílohy smernice:

https://uniba.sk/fileadmin/ruk/legislativa/2023/Vp_2023_32_prilohy.pdf

a tiež vnútorným predpisom č. 2/2024 k používaniu nástrojov umelej inteligencie na UK a jeho prílohami:

https://uniba.sk/fileadmin/ruk/legislativa/2024/VP_2024_02.pdf

https://uniba.sk/fileadmin/ruk/legislativa/2024/VP_2024_12.pdf

FORMÁLNA STRÁNKA PRÁCE

Rozsah:

- Rozsah **bakalárskej práce** je **30 až 40** normovaných strán.
- Rozsah **diplomovej práce** je **50 až 70** normovaných strán.
- Rozsah dizertačnej práce je 80 až 120 normostrán.
- Odporúčaný rozsah rigoróznej práce je 80 normostrán.

Zásadne sa neodporúča presahovať stanovený rozsah strán práce.

Do rozsahu práce sa započítava len hlavný text, t.j. úvod, jednotlivé kapitoly hlavnej časti textu, záver a zoznam použitej literatúry. Do rozsahu práce sa nezapočítavajú titulné strany, abstrakty zoznam skratiek a grafov, ani prílohy práce.

Záverečná práca sa vypracúva spravidla v štátnom (slovenskom) jazyku, musí byť napísaná podľa platných pravidiel slovenského jazyka a rešpektovať formálne kritériá a zásady citovania literatúry.

Písmo, riadkovanie:

Veľkosť písma je 12, riadkovanie nastavené na 1,5, text je bez medzier medzi odsekmi.

Počet znakov na strane má zodpovedať štandardnej normostrane (1800 znakov).

Odporúčaný typ písma je Times New Roman. Orientácia textu je na výšku, formát A4. Nie je potrebné začínať každú kapitolu na novej strane.

Číslovanie strán, kapitol a podkapitol

Strany sa začínajú číslovať až od úvodu, to znamená, že titulné strany, abstrakt, obsah, zoznamy tabuliek a skratiek, ani predhovor nie sú očíslované. Číslovanie strán končí poslednou stranou zoznamu literatúry, strany s prílohami sa nečíslujú.

Pri číslovaní kapitol sa používajú arabské číslice. Číslovanie kapitol začína číslom 1, pričom Úvod ani Záver sa ako kapitoly neoznačujú číslom. Kapitola môžeme rozdeliť na viac podkapitol. Za názvom kapitoly a podkapitoly nie je bodka. Na názvy kapitol a podkapitol sa používa zvýraznené písmo (bold).

ŠTRUKTÚRA ZÁVEREČNEJ PRÁCE- ČO MÁ PRÁCA OBSAHOVAŤ:

Záverečná práca musí obsahovať nasledujúce časti v takom poradí ako sú uvedené nižšie:

- **Obal** (podľa vzoru v prílohe 1.)
- **Titulný list** (podľa vzoru v prílohe 1.)
- **Zadanie** (stiahnuté zo systému AIS, nie je potrebný podpis)
- *poďakovanie (nepovinná časť)*
- **Abstrakt v slovenskom jazyku** (rozsah 250-300 slov- štruktúra podľa prílohy č.2.)
- **Abstrakt v anglickom jazyku** (rozsah 250-300 slov)
- **Predhovor** (je to takisto povinná súčasť práce, rozsah zvyčajne 1-2 strany)
- **Obsah**
- *zoznam ilustrácií a zoznam tabuliek (nepovinná časť)*
- *zoznam skratiek a značiek (nepovinná časť)*
- *slovník (nepovinná časť)*
- **Úvod** (rozsah 1-2 strany)
- **Hlavný text práce, ktorý obsahuje nasledovné kapitoly:**
 1. Súčasný stav problematiky (teoretická časť)
 2. Ciele a metodika
 3. Výsledky
 4. Diskusia
- **Záver** (povinný rozsah záveru je minimálne 2 strany, záver ako kapitola sa nečísluje)
- **Zoznam použitej literatúry**

Predhovor: všeobecný úvod k téme, prečo je téma práce významná z pohľadu pôrodnej asistencie, zdôvodnenie výberu témy, širší domáci a zahraničný kontext témy, autorov/autorkin prístup k danej téme; môže obsahovať poďakovanie, môže byť napísaný osobnejším, menej formálnym štýlom. Nie je potrebné citovať odbornú literatúru.

Úvod: je napísaný formálnym, odborným štýlom, obsahuje:

- konkrétne popísané ciele práce
- stručne popísané akým konkrétnym témam sa venujú jednotlivé kapitoly teoretickej časti práce
- aká metodika je použitá v praktickej časti práce (napr.: kvantitatívny deskriptívny výskum, alebo: kvalitatívny výskum- analýza rozhovorov, alebo: review, a pod.)
- neobsahuje podrobný popis metodiky, výsledky ani diskusiu
- Nie je potrebné citovať odbornú literatúru.

Zoznam tabuliek, skratiek: nepovinné časti práce, uvádzajú sa len ak prispejú k zvýšeniu prehľadnosti a zrozumiteľnosti záverečnej práce- napr. ak práca obsahuje veľké množstvo skratiek, grafov alebo tabuliek.

Prílohy práce nie sú povinné. Môžu obsahovať doplňujúce informácie k práci. Ak práca obsahuje prílohy, každá príloha začína na novej strane, a je označená číslom a nadpisom, napr.: Príloha č.1.: Dotazník použitý na zber údajov v záverečnej práci, a pod.

HLAVNÁ ČASŤ ZÁVEREČNEJ PRÁCE:

Štruktúru hlavnej časti práce je potrebné prispôbiť tomu, o aký typ práce ide:

Výskumné práce- kvantitatívny alebo kvalitatívny výskum:

Bakalárska práca môže mať charakter **jednoduchého deskriptívneho výskumu** (prieskumu) **bez stanovenia hypotéz**, stanovujú sa iba výskumné otázky alebo ciele, na spracovanie výsledkov sa používa deskriptívna štatistika (percentá, frekvencie výskytu, miery stredu a rozptylu). Vzhľadom k charakteru a rozsahu bakalárskeho štúdia v odbore pôrodná asistencia **v bakalárskej práci nie je potrebné stanovovať výskumné hypotézy**, ani využívať postupy indukčnej štatistiky.

Diplomová práca by prednostne mala mať výskumný charakter, pričom spracovanie výskumného problému by malo byť podrobnejšie a obsahovať hlbšiu analýzu ako v prípade bakalárskej práce. **V rámci diplomovej práce by mali byť stanovené aj výskumné hypotézy a overované pomocou zodpovedajúcich (indukčných) štatistických postupov.**

Bakalárska alebo diplomová práca tiež môže využívať postupy **kvalitatívnej výskumnej metodológie** (napr. obsahová analýza rozhovorov, spracovanie kazuistík). V prípade ak ide kvalitatívny výskum, hypotézy sa nestanovujú.

Prakticky zamerané práce- napr. virtuálny pacient:

Práca zameraná **na vypracovanie edukačného programu, návrhu štandardu starostlivosti**, alebo vypracovanie **štandardizovaného pacienta alebo virtuálneho pacienta** z oblasti pôrodnej asistencie. Takáto práca nie je chápaná ako výskumná práca, a nemá sa zameriavať na zhodnotenie efektivity určitého typu edukácie v danej skupine pacientov- na to by bol potrebný experimentálny výskumný plán s kontrolnou skupinou a zodpovedajúcim štatistickým spracovaním. Cieľom práce je preukázať schopnosť študenta navrhnuť napr. edukačný program alebo štandardizovaného pacienta a **zrealizovať pilotné testovanie v praxi so spätnou väzbou respondentov a jej vyhodnotením.**

Teoretické práce- review:

Práce vychádzajúcej zo **systematického prehľadu** (review) aktuálnej vedeckej literatúry k zvolenej problematike. Práca obsahuje aj metodologickú časť (popis procesu vyhľadávania literárnych zdrojov vrátane flow diagramu), výsledkovú časť (analýza výsledkov nájdených odborných a vedeckých zdrojoch, tabuľky analyzujúce metodologickú kvalitu nájdených štúdií a prehľad ich výsledkov) a diskusiu.

Teoretická práca môže mať charakter aj analýzy historických zdrojov k danej téme so zodpovedajúcou metodologickou a výsledkovou časťou.

Dizertačná a rigorózna práca má charakter empirického výskumu s jasne stanovenými a primerane štatisticky overovanými výskumnými hypotézami.

HLAVNÁ ČASŤ PRÁCE OBSAHUJE NASLEDOVNÉ KAPITOLY:

- 1. Prehľad súčasného stavu riešenej problematiky doma a v zahraničí (teoretická časť práce)
- 2. Ciele práce a charakteristika metodologických postupov
- 3. Výsledky
- 4. Diskusia

1. SÚČASNÝ STAV RIEŠENEJ PROBLEMATIKY DOMA A V ZAHRANIČÍ (TEORETICKÁ ČASŤ PRÁCE):

Táto časť práce tvorí približne 30% celkového rozsahu (čiže pri bakalárskej práci cca 10-12 strán, pri diplomovej práci 17-20 strán). Teoretická časť obsahuje definované kľúčové pojmy práce a stručný prehľad doposiaľ známych poznatkov v danej. V tejto časti práce autor/autorka preukazuje **schopnosť pracovať s odbornou a vedeckou literatúrou.**

Citované zdroje informácií by mali byť predovšetkým vedecké články a monografie (vedecké a odborné knihy). Záverečná práca by mala obsahovať aj zdroje zo zahraničnej odbornej literatúry, a citovať predovšetkým **najaktuálnejšiu** literatúru (prevažne zdroje z posledných 10 rokov, s výnimkou citácií dotazníkov, zásadných klasických diel v odbore, a zdrojov pre historické porovnanie). Minimálny odporúčaný počet zdrojov pre bakalársku prácu je 30-40, pre diplomovú prácu 50-60.

Populárne- náučná literatúra (napr. príručky pre pacientov) a internetové stránky určené pre laickú verejnosť nie sú vhodné zdroje pre teoretickú časť záverečnej práce.

Predovšetkým nasledovné údaje je potrebné čerpať iba z vedeckých/odborných zdrojov: Definície akýchkoľvek pojmov alebo chorôb, Údaje o výskyte ochorení, Popis postupu liečby, Príčiny resp. rizikové faktory ochorení, Popis a symptomatológia ochorení, diagnostické postupy, ošetrovateľské postupy, Liečebné postupy, terapia ochorení. **Akékoľvek štatistické údaje** (napr. priemerný vek prvorodičky v SR, pôrodnosť, úmrtnosť, potratovosť, prevalencia ochorení, a pod....) **musia byť podložené serióznym zdrojom** (napr. Zdravotnícka ročenka, štatistické prehľady Štatistického úradu SR a pod.)

Nielen v teoretickej časti, ale aj v celej práci zachovávame formálny, **vecný a odborný štýl textu.** V celej práci zachovávame OBJEKTIVITU a NESTRANNOSŤ, vyhýbame sa jednostrannému vyjadrovaniu vlastných svetonázorových postojov.

Spôsob citovania literárnych zdrojov v záverečnej práci je uvedený v Prílohe č.3.

2. CIELE PRÁCE A CHARAKTERISTIKA METODOLOGICKÝCH POSTUPOV VYUŽITÝCH V PRÁCI:

V tejto časti práce je potrebné konkrétne popísať ciele práce, je možné stanoviť si okrem hlavného cieľa aj niekoľko čiastkových, alebo vedľajších cieľov. V diplomovej práci formulujeme aj hypotézy. Všetky ciele naformulované v tejto časti sa majú týkať len výskumnej časti práce (k teórii sa ciele neformulujú).

CIELE MAJÚ BYŤ FORMULOVANÉ PODĽA TOHO, ČO SA ZISŤUJE V RÁMCI ZBERU DÁT- napr. V DOTAZNÍKU (napr: ak v dotazníku nie sú otázky priamo zisťujúce kvalitu života, nemôže byť skúmanie kvality života zahrnuté do cieľov.)

Metodická časť **výskumne orientovanej práce** obsahuje nasledovné podkapitoly:

- 1. Typ výskumu:** napr. kvantitatívny prierezový deskriptívny výskum, korelačný výskum, kvalitatívny výskum- analýza rozhovorov... (NEZAMIENAJ spôsob zberu údajov a typ výskumu: dotazníkový výskum nie je typ výskumu).
- 2. Popis výskumnej vzorky,** resp. podrobný popis účastníkov výskumu (napr. vek, vzdelanie, typ pôrodu a pod.- tieto informácie môžu byť spracované vo forme tabuliek a grafov, kde uvádzame napr. vekové rozloženie súboru, vzdelanie a pod.). Uvádzame aj spôsob výberu výskumnej vzorky (NEZAMIENAJ náhodný a príležitostný spôsob výberu vzorky).
- 3. Popis nástrojov zberu údajov** (napr. podrobný popis obsahu dotazníkov použitých v práci- autori, rok vzniku, spôsob prekladu, pilotná štúdia, počet otázok, spôsob vyhodnocovania..., tematické okruhy rozhovoru a pod.)
- 4. Organizácia zberu dát-** kde, kedy- v akom časovom období, kým a za akých okolností boli zbierané dáta (napr. dotazníky, rozhovory? online umiestnené na sociálnej sieti? zasielané e-mailom? osobne? v nemocnici na oddelení šestonedelia? v pediatrických ambulanciách? Spôsob oslovenia účastníkov výskumu?....)
- 5. Etické aspekty výskumu** (napr. informovaný súhlas, súhlas etickej komisie...)
- 6. Popis spôsob spracovania údajov-** štatistické postupy použité v práci

- v prípade práce zameranej na návrh štandardu, resp. **na tvorbu /virtuálneho alebo štandardizovaného pacienta** táto časť obsahuje popis vyhľadávania podkladov k návrhu štandardu/virtuálneho pacienta, spôsob jeho tvorby, alebo popis edukačného programu a postup jeho tvorby; postup, okolnosti a spôsob pilotnej realizácie- otestovania v praxi, spôsob realizácie spätnej väzby, charakteristiku účastníkov edukácie/respondentov spätnej väzby.

- v prípade **prehľadovej práce- review** obsahuje táto časť **konkrétne** stanovené výskumné otázky, a podrobný popis procesu vyhľadávania zdrojov (v akých vedeckých databázach sa vyhľadávalo, aké boli kľúčové slová a parametre vyhľadávania), a výsledky vyhľadávania - koľko článkov bolo zahrnutých do vyhľadávania, ako boli posudzované, koľko bolo vybratých do práce, súčasťou je tabuľka jednotlivých krokov vyhľadávania, čiže flow diagram.

Rozsah tejto metodickej časti práce je zvyčajne orientačne 3-5 strán.

3. VÝSLEDKOVÁ ČASŤ PRÁCE- VÝSLEDKY:

Výsledky sú spolu s diskusiou najvýznamnejšou časťou práce. Výsledky by mali byť najrozsiahljšou časťou práce. Výsledkovú časť práce je potrebné logicky usporiadať tak, aby boli v tejto časti uvedené **ODPOVEDE NA VŠETKY STANOVENÉ CIELE PRÁCE** (čiže ak sme si v metodike práce stanovili sedem výskumných cieľov, štruktúra výsledkov vyzerá tak, že najprv uvádzame tabuľky a grafy zobrazujúce odpovede na prvý výskumný cieľ alebo výskumnú otázku, potom na druhý cieľ, atď.). V prípade ak si v práci stanovujeme hypotézy, najprv prezentujeme základné deskriptívne výsledky, a potom výsledky testovania hypotéz.

Výsledky **výskumne zameranej práce** prezentujeme **vo forme textu a tabuliek, príp. grafov**. Frekvenčné tabuľky by mali obsahovať frekvencie aj percentá. Grafy nie sú povinné, ale môžu byť použité na lepšiu ilustráciu výsledkov (nie je potrebné každú tabuľku sprevádzať grafom). Vyhýbame sa duplicitu (**neopakovať v texte všetko čo je v tabuľkách**), v texte stačí uviesť len hlavné výsledky, napr. % najčastejšie sa vyskytujúcej odpovede, nie výskyt všetkých odpovedí, v tabuľkách sa uvádzajú podrobnejšie všetky výsledky. **Každá tabuľka aj graf musia byť očíslované a označené nadpisom**, a musia byť zrozumiteľné aj samostatne bez prečítania sprievodného textu, skratky musia byť vysvetlené.

V prípade **kvalitatívneho výskumu** výsledková časť obsahuje prehľadný popis zistených tém/kategórií, na základe analýzy dát (napr. rozhovorov). Výsledky sa štruktúrujú podľa jednotlivých tém, v poradí zodpovedajúcom výskumným otázkam stanoveným v metodike. Ku každej téme sa uvádza jej stručný opis a zistenia sa ilustrujú priamymi citáciami z rozhovorov (doslovné výroky participantov, zvyčajne kurzívou a v úvodzovkách, s anonymizovaným označením, napr. P1, P2...). Odporúča sa doplniť aj prehľadnú tabuľku tém/kategórií. Rovnako ako pri kvantitatívnom výskume platí zásada vyhýbania sa duplicitu – uvádzajú sa kľúčové zistenia a reprezentatívne citácie, nie doslovný prepis celých rozhovorov.

V prípade **práce zameranej na vytvorenia štandardizovaného/virtuálneho pacienta** alebo návrhu štandardu obsahuje výsledková časť popis štandardu; alebo podrobný scenár štandardizovaného pacienta; alebo konkrétny obsah jednotlivých častí virtuálneho pacienta. Takisto obsahuje doplnkové materiály (napr. check-listy). Tiež obsahuje informácie o otestovaní virtuálneho/štandardizovaného pacienta v praxi, prípadne spracované výsledky spätnej väzby k virtuálnemu/štandardizovanému pacientovi.

V prípade **prehľadovej práce-review** sa zhrnú a analyzujú výsledky všetkých nájdených výskumov. Výsledková časť musí predovšetkým poskytnúť odpovede k stanoveným výskumným otázkam, výsledková časť obsahuje aj tabuľky- uvádza sa analýza metodologickej stránky štúdií: napr.: v ktorej krajine bol výskum realizovaný, v ktorom roku, koľko účastníkov, aký nástroj zberu dát bol použitý, či išlo o longitudinálny alebo prierezový výskum, či išlo o experiment, korelačnú štúdiu a pod., tiež uvádzame aké boli konkrétny výsledky analyzovaných štúdií- tak aby výsledkové tabuľky poskytovali odpovede na všetky stanované výskumné otázky.

4. DISKUSIA:

Diskusia má nasledovnú štruktúru:

- stručné **zhrnutie najdôležitejších výsledkov** (na všeobecnejšej úrovni ako vo výsledkovej časti, neopakujeme všetky číselné údaje- napr. hladiny štatistickej významnosti a pod.)
- **POROVNANIE výsledkov práce s výsledkami iných aktuálnych výskumov** na danú tému; posúdenie, či sú výsledky práce v súlade alebo v rozpore s inými výsledkami a aké je možné vysvetlenie rozporov (v tejto časti diskusie je potrebné citovať zdroje)
- **metodologicky silné a slabé stránky** práce, a to, ako mohli ovplyvniť výsledky práce a ich generalizovateľnosť
- **klinický a/alebo teoretický prínos** práce
- konkrétne, špecifické a podrobné **návrhy pre prax** na základe zistených výsledkov. Odporúčania pre prax môžu byť namiesto v diskusii zaradené aj v závere práce.

Zvyčajný rozsah diskusie v bakalárskej práci je minimálne 4-5 strán, v diplomovej práci optimálne viac.

ETICKÉ OTÁZKY V ZÁVEREČNEJ PRÁCI, OTÁZKY ORIGINALITY, PLAGIÁTORSTVA A POUŽITIA NÁSTROJOV UMELEJ INTELIGENCIE V ZÁVEREČNEJ PRÁCI

Pri realizovaní výskumu v záverečnej práci je potrebné zohľadniť etické zásady realizácie výskumu v oblasti medicíny/pôrodnej asistencie. Najmä v prípade, že sa výskumu zúčastňujú pacienti/ky (napr. zber dát prebieha v nemocnici alebo ambulancii lekára) sa odporúča pred realizáciou výskumu získať súhlas etickej komisie. Súhlas etickej komisie sa uvádza v samostatnej prílohe **alebo sa číslo rozhodnutia uvádza v časti metódy práce. Podrobnejšie sú etické otázky výskumu uvedené v prílohe č.4.**

Etické zásady publikovania vedeckých výstupov na základe výsledkov záverečných prác sú uvedené v prílohe č.5.

Študent/študentka je povinný/á pri písaní záverečnej práce, rovnako ako pri publikovaní výsledkov zistených v záverečnej práci, pridržovať sa pravidiel stanovených Autorským zákonom (Zákon č. 85/2015 Z.z.)

Každá časť záverečnej práce musí byť dielom študenta/študentky ktorý/á prácu odovzdáva, nie inej osoby. Práca je po odovzdaní skontrolovaná v elektronickom systéme kontroly originality pre možné plagiátorstvo. Výsledkom overovania je konštatovanie percentuálnej zhody s inými prácami.

Je v kompetencii školiteľa/školiteľky práce posúdiť do akej miery sú zistené zhody s inými dielami akceptovateľné, a to na základe analýzy protokolu originality.

V prípade ak študent/ka pokračuje v záverečnej práci v téme, ktorú spracúval/a aj na predchádzajúcom stupni štúdia, max. zhoda by mala byť 30%.

NÁSTROJE UMELEJ INTELIGENCIE (AI) NIE JE PRÍPUSTNÉ POUŽÍVAŤ V ZÁVEREČNEJ PRÁCI NA PRIAME VYPRACOVANIE TEXTOV- použitie doslovného alebo parafrázovaného znenia výstupu nástroja AI (Vnútny predpis č. 2/2024, Smernica rektora Univerzity Komenského v Bratislave k používaniu nástrojov umelej inteligencie na Univerzite Komenského v Bratislave).

Nástroje umelej inteligencie je možné využiť na: preklady textu, kontrolu gramatiky, skrátenie a úpravu (preformulovanie) dlhého textu, brainstorming- návrhy osnovy textu kapitol práce, prípravu podkladov pre kapitolu.

Všetky výstupy umelej inteligencie je potrebné upraviť, doplniť A NAJMÄ SKONTROLOVAŤ A OVERIŤ !

Osobitne je potrebné kontrolovať správnosť zdrojov literatúry, ktoré nástroje AI navrhujú na použitie v práci

Pri použití nástrojov AI v záverečnej práci, **je potrebné uviesť v Úvode práce** použitie AI, napr. textom: „Pri príprave tejto práce boli použité nástroje AI [ZOZNAM NÁSTROJOV] za účelom [vypísať spôsoby použitia]. Za správnosť výslednej podoby textu zodpovedá autor/ka.“

KRITÉRIÁ HODNOTENIA ZÁVEREČNÝCH PRÁC

Študent/ka je povinný/á dohodnúť sa so školiteľom/školiteľkou po schválení témy **na časovom pláne a osnove práce**. Účasť na konzultáciách a systematickosť práce sú jedným z kritérií, ktoré sa berú do úvahy pri posudzovaní záverečnej práce.

Školiteľský a oponentský posudok sa zameriavajú na posúdenie týchto kritérií:

- 1. celková štruktúra práce a kvalita spracovania teoretickej časti práce:** jasnosť, zrozumiteľnosť a logická nadväznosť jednotlivých kapitol, dodržanie rozsahu práce a všetkých povinných súčastí práce, primeranosť rozsahu jednotlivých kapitol, obsiahnutie všetkých kľúčových pojmov v teoretickej časti práce
- 2. práca s literatúrou:** schopnosť spracovať odbornú literatúru do zrozumiteľného a prehľadného textu (schopnosť analýzy a syntézy poznatkov), dostatočný počet, pestrosť, relevantnosť a aktuálnosť použitej literatúry, správne postupy pri citovaní zdrojov
- 3. dodržanie metodologických pravidiel:** správne stanovenie výskumných cieľov, výskumného designu, meracích nástrojov, výber výskumného súboru, správnosť štatistických postupov pri spracovaní výsledkov a správnosť interpretácie výsledkov

4. kvalita a úroveň spracovania výskumnej/praktickej časti práce: obsiahnutie všetkých odpovedí na výskumné ciele, otázky a hypotézy, ktoré boli v záverečnej práci stanovené, zrozumiteľnosť, prehľadnosť a vecná správnosť prezentovaných tabuliek a grafov, primeranosť interpretácie výsledkov, porovnanie výsledkov práce s výsledkami iných výskumov, kvalita spracovania diskusie

5. formálna stránka: grafická, gramatická, a štylistická stránka textu, dodržiavanie vedeckého štýlu

6. praktický a/alebo teoretický prínos práce - prínos zistených výsledkov pre odbor pôrodná asistencia, generalizovateľnosť výsledkov, možnosť využitia zistených výsledkov v praxi.

7.školiť/ka berie do úvahy aj systematickosť práce študenta na zadanej téme, a v posudku sa tiež vyjadruje k **výsledku kontroly originality**

PREZENTÁCIA A OBHAJOBA PRÁCE

Študent/ka si pripraví prezentáciu záverečnej práce v programe PowerPoint.

Prezentáciu sa odporúča poslať na komentáre školiteľovi **minimálne tri pracovné dni pred termínom obhajoby prác.**

Pri obhajobe práce v rámci štátnej skúšky najprv študent/ka odprezentuje svoju prácu v Power Pointe, po prezentácii práce komisia prečíta školiteľský a oponentský posudok, a po prečítaní posudkov študent/ka odpovedá na otázky z posudkov a otázky štátnicovej komisie. V záverečnom hodnotení práce sa okrem posudkov zohľadňuje aj schopnosť študenta prezentovať a obhájiť výsledky svojej práce.

Požiadavky na prezentáciu v programe Power point:

- **povinnosť dodržať určený čas: 8- 10 minút**
- odporúčaná veľkosť písma v texte prezentácie je minimálne 28, odporúčaná veľkosť písma vo všetkých tabuľkách je minimálne 22
- na jednom slide maximálne 6-8 riadkov, text prezentácie skôr **vo forme odrážok**, nie celých viet
- **tabuľky a grafy zjednodušené, prehľadné**
- jednotný font písma a design slidov, jasné, kontrastné farby, nepoužívať efekty
- **NA PRÍPRAVU PREZENTÁCIE JE POVINNÉ POUŽIŤ OFICIÁLNU ŠABLÓNU** Power- pointovej prezentácie JLF UK dostupnú na nasledovnom odkaze (pre stiahnutie je potrebné sa prihlásiť): <https://uniba.sk/o-univerzite/loga-a-symboly-uk/na-stiahnutie/sablony-dokumentov-uk-a-fakult/>

Je potrebné dodržať nasledovnú štruktúru prezentácie záverečnej práce:

- CIELE práce, v prípade diplomovej práce aj hypotézy (teoretickú časť práce neuvádzame, resp. môžeme uviesť len definíciu kľúčových pojmov na 1 slide)
- METODIKA (podrobný popis výskumnej vzorky a meracích nástrojov, organizácia zberu dát, etické otázky)

- VÝSLEDKY (tvoria hlavnú časť prezentácie, výsledky treba prezentovať najmä vo forme tabuliek, v sprievodnom texte môžeme veľmi stručne uviesť niečo z diskusie. Vo výsledkovej časti prezentácie by mali byť uvedené predovšetkým tie tabuľky, ktoré znázorňujú odpovede na stanovené výskumné otázky a hypotézy)
- stručne DISKUSIU A ZÁVER a podrobne ODPORÚČANIA PRE PRAX

ODOVZDÁVANIE ZÁVEREČNEJ PRÁCE:

Pred odovzdaním práce je potrebné dôkladne skontrolovať, či sa NÁZOV práce PRESNE ZHODUJE s názvom práce uvedením v zadaní práce a v systéme AIS

- záverečná práca sa odovzdáva **v elektronickej forme cez systém AIS** do stanoveného dátumu odovzdania prác
- odovzdáva sa tiež jedna vytlačená verzia práce (stačí v mäkkej väzbe) na sekretariát Ústavu Pôrodnej asistencie
- súčasťou záverečnej práce je zadanie, ktoré nemusí byť podpísané školiteľkou/školiteľom práce
- práca sa do systému AIS sa ukladá vo formáte PDF, ktorý je možné previesť na text
- návod na prevod textu do formátu PDF:
https://uniba.sk/fileadmin/ruk/cit/ais/zaverecne-prace/navod_cutePDF.pdf
- súčasťou odovzdania práce je podpísanie Licenčnej zmluvy (elektronicky v AIS)
- Ak autor/ka v návrhu licenčných zmlúv žiada odkladnú lehotu dlhšiu ako 12 mesiacov odo dňa obhajoby záverečnej práce, predloží i odôvodnenie žiadaného predĺženia odkladnej lehoty. K predĺženiu odkladnej lehoty sa musí vyjadriť dekan /dekanka fakulty do 10 kalendárnych dní. Odkladná lehota môže byť maximálne 24 mesiacov.

Odkazy na podrobnejšie informácie o odovzdávaní prác a aktuálne zmeny:

<https://uniba.sk/o-univerzite/fakulty-a-dalsie-sucasti/cit/citps/ais/zaverecne-prace/>
<https://www.jfmed.uniba.sk/studium/studenti/organizacia-studia-v-akademickom-roku/zaverecne-prace/>

Manuál spracovala: Mgr. Zuzana Škodová, PhD.

PRÍLOHA Č. 1 – VZOR OBALU A TITULNÉHO LISTU PRÁCE (prvé dva listy práce):

**UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE
JESSENIOVA LEKARSKA FAKULTA V MARTINE**

NÁZOV PRÁCE
PODNÁZOV PRÁCE (*nepovinné*)

Označenie práce (Bakalárska/Diplomová práca)

Rok obhajoby

Meno, priezvisko, akademické tituly a vedecko-pedagogické tituly autora

**UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE
JESSENIOVA LEKARSKA FAKULTA V MARTINE**

**NÁZOV PRÁCE
PODNÁZOV PRÁCE (*nepovinné*)**

Označenie práce (Bakalárska/Diplomová práca)

Študijný program:	Pôrodná asistencia
Študijný odbor:	Pôrodná asistencia
Školiace pracovisko:	Ústav pôrodnej asistencie
Školiteľ:	meno, priezvisko, akademické/vedecko-pedagogické tituly
Konzultant:	meno, priezvisko, akademické/vedecko-pedagogické tituly

Miesto a rok obhajoby

Meno, priezvisko, akademické tituly a vedecko-pedagogické tituly autora

PRÍLOHA Č. 2 VZOR ABSTRAKTU ZÁVEREČNEJ PRÁCE

ABSTRAKT

PRIEZVISKO, Meno. *Kvalita života u žien po hysterektómii: psycho-sexuálne aspekty* [bakalárska práca]. Univerzita Komenského v Bratislave, Jesseniova lekárska fakulta v Martine, Ústav pôrodnej asistencie, Školiteľ: Mgr. Meno Priezvisko, PhD. Komisia pre obhajoby: Pôrodná asistencia. Stupeň odbornej kvalifikácie: Magister/magisterka pôrodnej asistencie. Martin: JLF UK, 2024. 47 s.

CIELE: Hysterektómia patrí medzi najčastejšie gynekologické operácie u žien, pričom môže mať dopad na kvalitu života u žien podstupujúcich tento zákrok. Cieľom záverečnej práce bolo preskúmať spokojnosť s kvalitou života u žien, ktoré tento zákrok podstúpili, identifikovať najčastejšie problémy, ktoré sa po tomto zákroku vyskytujú v psychosexuálnej oblasti, a porovnať kvalitu života na základe indikácie hysterektómie a veku.

METODIKA: Prierezového kvantitatívneho výskumu sa zúčastnilo 116 žien po hysterektómii (priemerný vek respondentiek $53,48 \pm 4,63$). Pre zber údajov bol použitý štandardizovaný Dotazník spokojnosti zo životom (Satisfaction with life scale), a súbor otázok zostavený pre účely štúdie, týkajúci sa najčastejších problémov po hysterektómii. Na štatistické spracovanie boli použité deskriptívne a induktívne štatistické postupy (Mann-Whitney U test, korelácia).

VÝSLEDKY: Ako najčastejšie negatívne dopady hysterektómie uvádzali ženy vo výskumnom súbore náhle hormonálne zmeny (56 žien; 48,3%), a negatívne zmeny v psychickom prežívaní (42 žien; 36,2%). Uvádzané však boli aj pozitívne dopady, najmä vymiznutie problémov zapríčinené ochorením pre ktoré bola hysterektómia indikovaná (73 žien; 62,9%%), a odstránenie obavy z rakoviny maternice (32 respondentiek; 27,6%). So svojím sexuálnym životom je po zákroku spokojná len približne polovica žien (35 žien, 30,2%), pričom pred zákrokom hodnotilo sexuálny život ako uspokojivý 86 respondentiek (74,1%). Štatisticky významné rozdiely v kvalite života boli zistené na základe indikácie hysterektómie ($p \leq 0,05$); súvislosť medzi kvalitou života a vekom nebola potvrdená.

ZÁVER: Pri starostlivosti o ženy podstupujúce hysterektómiu by cieľom malo byť nielen kvalitné poskytovanie zdravotnej starostlivosti, ale tiež zohľadňovanie možného dopadu hysterektómie na kvalitu života a najmä na psychosexuálnu oblasť.

Kľúčové slová: hysterektómia, kvalita života, psychosexuálne aspekty kvality života.

PRÍLOHA Č. 3 CITOVANIE LITERATÚRY V ZÁVEREČNEJ PRÁCI

Citovanie v texte práce:

- V záverečnej práci za textom citovaným z odborného zdroja uvádzame v zátvorke **priezvisko autora a rok** vydania diela napr.: **(Mrkvička, 2017)**.
- V prípade, že má dielo **dvoch** autorov, uvádzame v texte obe priezviská a rok napr.: (Mrkvička, Novák, 2017).
- V prípade, že má dielo **troch a viacerých** autorov, uvádzame v texte len priezvisko prvého autora a skratku a kol., resp. et al. v prípade zahraničných autorov napr.: (Novák a kol., 2017).
- V prípade, že ide o **presnú doslovnú citáciu** (nazývanú aj **citát**), v zátvorke sa okrem autora a roku vydania uvádza aj číslo strany na ktorej sa citát nachádza. Citát sa zvyčajne píše kurzívou, a v úvodzovkách.
- V prípade že ide o **parafrázu** (tzn. mierne upravený, preformulovaný, skrátený text), stranu nie je potrebné uvádzať.
- Takto postupujeme **aj v prípade citovania internetových zdrojov a internetových stránok**- v texte uvádzame **len autora a rok**, nie internetovú adresu- link (link uvádzame len v zozname literatúry, nie v texte).
- **V prípade zdrojov, kde nie je uvedený autor**, uvádza sa v texte namiesto priezviska autora zvyčajne **názov** tohto zdroja (názov citovaného článku, štandardu, alebo zákonnej normy), napríklad: **(WHO Guidelines for Hand Hygiene, 2009)**.

príklady rôzneho uvádzania mena a roku v zátvorke:

Interview je jedným zo spôsobov získavania údajov vo výskume (Ferjenčík, 2012).

Ako uvádza Ferjenčík (2012), interview je jedným zo spôsobov získavania údajov vo výskume.

príklady uvádzania mena a roku v zátvorke v prípade dvoch autorov:

Súčasná chápanie emócií vychádza zo štvordimenzionálneho modelu (Výrost, Slaměník, 2011).

príklady uvádzania mena a roku v zátvorke v prípade troch autorov:

Ako uvádza Vágnerová a kol. (2009), narodenie dieťaťa so zdravotným postihnutím zásadne mení život a fungovanie celej rodiny.

príklad citovania viacerých zdrojov k jednému textu:

Takisto pozitívne sebahodnotenie- vyššia sebaúcta, vyššia úroveň seba-účinnosti, a pocit zmysluplnosti sa ukazujú ako faktory pozitívne ovplyvňujúce schopnosť odolávať príznakom syndrómu vyhorenia (Skaalvik et al., 2007; Pines, 2014).

príklad sekundárnej citácie (sekundárne citácie sa v bakalárskej práci odporúča používať len obmedzene):

Sobotková (in Vágnerová, 2014) výstižne uvádza, že ženská morálka sa v niektorých aspektoch odlišuje od mužskej.

V prípade viacerých diel od jedného autora z toho istého roku ich rozlišujeme malými písmenami:

Appels, 2008a Appels, 2008b

V prípade diel, ktoré nemajú autora, uvádzame v texte prvý údaj bibliografického záznamu:

Pracovníci zdravotníckych zariadení sú povinní dodržiavať štandardy upravujúce pravidlá hygieny rúk uvedené v platných normách a guedlinoch (WHO Guidelines on Hand Hygiene in Health Care, 2009).

Zoznam literatúry:

- V zozname literatúry **uvádzame všetky použité zdroje** z ktorých sme čerpali pri písaní práce vrátane internetových zdrojov, zákonných noriem, štatistických prehľadov, guedlinov, iných záverečných prác a pod.
- **Všetky použité zdroje zoradíme podľa abecedy** a jednotlivé zdroje nečíslujeme.
- V zozname literatúry **nesmie byť uvedený zdroj**, ktorý nie je reálne v texte práce použitý.
- Ak má dielo **štyroch a viacerých** autorov, v zozname literatúry sa uvedie prvý autor a skratka „a kol“, alebo „et al“ v prípade zahraničného diela.
- Čo sa týka **formálnej stránky úpravy zoznamu literatúry**, je možné použiť zápis podľa normy ISO, alebo zjednodušený zápis vychádzajúci z normy APA, prípadne aj inú bežne používanú formu úpravy zápisu- celý zoznam je potrebné upraviť jednotne- ak sa študent rozhodne použiť ISO normu, celý zoznam by mal upravený podľa tejto normy (čiže nestriedať rôzne formy úpravy)

VZOR zápisu citovanej literatúry v zozname na literatúry podľa normy ISO 690, resp. STN ISO 6903:

1. Knihy/Monografie (a aj citovanie iných záverečných prác)

PRIEZVISKO, Meno autora. rok vydania. Názov : podnázov. Poradie vydania. **Miesto vydania : Vydavateľ, rok vydania. Rozsah strán. Edícia. ISBN.**

Príklady:

TIMKO, J. – SIEKEL, P. – TURŇA, J. 2004. *Geneticky modifikované organizmy*. 2. vyd. Bratislava : Veda, 2004. ISBN 80-224-0834-4.

LOMINADZE, D. G. 1981. *Cyclotron Waves in Plasma* 1st ed. Oxford : Pergamon Press, 1981. International Series in Natural Philosophy. ISBN 0-08-021680-3.

MIKULÁŠOVÁ, K. 2009. *Didaktické pomôcky pre praktickú výučbu na hodinách výtvarnej výchovy pre 2. stupeň základných škôl* : diplomová práca. Bratislava : Univerzita Komenského, 2009.

2. Článok v časopise

PRIEZVISKO, Meno autora. rok vydania. Názov článku. In Názov zdrojového dokumentu. ISSN, rok, ročník, číslo zväzku, rozsah strán (strana od-do).

Príklady:

STEINEROVÁ, J. 2000. Princípy formovania vzdelania v informačnej vede. *Pedagogická revue*. 2000, roč. 2, č. 3, s. 8-16.

BEŇAČKA, J. a kol. 2009. A better cosine approximate solution to pendulum equation. *International Journal of Mathematical Education in Science and Technology*. 2009, vol. 40, no. 2, p. 206-215.

3. Článok zo zborníka alebo knihy

PRIEZVISKO, Meno autora. rok vydania. Názov príspevku. In Názov zborníka : podnázov. **Miesto vydania : Vydavateľ, rok vydania. ISBN, rozsah strán (strana od-do).**

Príklady:

ZEMÁNEK, P. 2001. The machines for "green works" in vineyards. *9th International Conference : Fruit Growing and viticulture*. Lednice : Mendel University of Agriculture and Forestry, 2001. p. 262-268.

BOĐOVÁ, M. a kol. 1990. An introduction to algorithmic and cognitive approaches for information retrieval. *18. Informatické dni : sborník referátů z mezinárodní vědecké konference o současných poznatcích informačních a komunikačních technologiích a jejich využití*. Praha : Univerzita Karlova, 1990. s. 17-28.

4. Normy, zákony

Označení a číslo normy:rok vydania, (nie rok schválenia, alebo účinnosti) *Názov normy*.
Príklad:

Zákon č. 183/2000 Z.z. o knižniciach, o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 27/1987

5. Elektronické dokumenty - monografie

PRIEZVISKO, Meno autora. rok vydania. *Názov* : podnázov. [Druh nosiča]. Miesto vydania : Vydavateľ, dátum vydania. Dátum aktualizácie [Dátum citovania]. Dostupnosť a prístup. ISBN.

Príklad:

SPEIGHT, J. G. 2005. *Lange's Handbook of Chemistry*. [online]. London : McGraw-Hill, 2005. 1572 p. [cit. 2009.06.10.] Dostupné na internete:

<http://www.knovel.com/web/portal/basic_search/display?EXT_KNOVEL_DISPLAY_bookid=1347&EXT_KNOVEL_DISPLAY_fromSearch=true&EXT_KNOVEL_DISPLAY_searchType=basic>. ISBN 978-1-60119-261-5.

6. Články v elektronických časopisoch, zborníkoch a iné príspevky

PRIEZVISKO, Meno autora. rok vydania. *Názov*. In *Názov zdroja*. [Druh nosiča]. rok vydania, ročník, číslo [dátum citovania]. Dostupnosť a prístup. ISSN.

Príklady:

HOGGAN, D. 2002. Challenges, Strategies, and Tools for Research Scientists. In *Electronic Journal of Academic and Special Librarianship* [online]. 2002, vol. 3, no. 3 [cit. 2003-01-10]. Dostupné na internete: <http://southernlibrary.icaap.org/content/v03n03/Hoggan_d01.htm>. ISSN 1525-321X.

ZEMÁNEK, P. 2001. The machines for "green works" in vineyards. In *9th International Conference : Fruit Growing and viticulture* [CD-ROM]. Lednice : Mendel University of Agriculture and Forestry, 2001, p. 262-268. ISBN 80-7157-524-0.

VZOR alternatívneho zjednodušeného spôsobu zapisovania zdrojov:

Článok v časopise:

Priezvisko Iniciály mena autora.: *Názov článku, Názov časopisu, rok vydania, ročník, (číslo): strana od-do.*

Russell K., Ali A.: Public Attitudes Toward Breastfeeding in Public Places in Ottawa, Canada, *Journal of Human Lactation*, 2017, 33(2):401-408.

Článok v elektronickom časopise:

Priezvisko Iniciály mena autora.: Názov článku, Názov časopisu [online], rok vydania, ročník, (číslo): strana od-do. [cit. rok-mesiace-deň]. Dostupné na:

Sikorová L., Suszková M.: Ověření benefitů metody klockování- pilotní studie, Ošetřovatelství a porodní asistence [online], 2012, 3(4):497-504. [cit. 2017-01-12]. Dostupné na: < http://periodika.osu.cz/osetrovatelstviaporodniasistence/dok/2012-04/6_sikorova.pdf >.

Kniha:

Priezvisko Iniciály mena autora.: Názov, Miesto vydania: Vydavateľ, rok vydania. ISBN.

Vágnerová M., Strnadová I., Krejčová L.: Náročné mateřství: Být matkou postiženého dítěte, Praha: Nakladatelství Karolinum, 2009. ISBN 978-80-246-1616-2.

Príspevok v zborníku:

Priezvisko Iniciály mena autora.: Názov príspevku, Názov Konferencie, Miesto konania konferencie: Vydavateľ/organizátor konferencie, rok vydania, strana od-do , ISBN.

Bánovčínová L., Hrabošová M.: Výskyt úzkosti a depresie u žien s diagnostikovaným onkogynéologickým ochorením, Výskum ako východisko praxe založenej na dôkazoch, Martin: Ústav nelekárskych študijných programov JLF UK, 2013, str. 9-17.

Guedline/Štandardy:

Priezvisko Iniciály mena autora.: Názov, Miesto vydania: Vydavateľ, rok vydania.

ISBN. (v prípade že guedline nemá autora, udávame len názov guedlinu)

World Health Organisation: Guedline- iron supplementation in postpartum women, Geneva: WHO Document Production services, 2016, ISBN 978 92 4 154958 5

Online štandardy/guedline:

Gestačný diabetes, štandardné postupy Ministerstva zdravotníctva SR), [online], 2023, [cit. 2024-10-04]. Dostupné na: file:///d:/Downloads/Diabetologia-Gestacny_DM.pdf

Web stránka:

WHO: Mental Health and substance use [online], [cit. 2024-10-04]. Dostupné na: <https://www.who.int/teams/mental-health-and-substance-use/promotion-prevention/maternal-mental-health>

VZOR citovania použitia nástrojov umelej inteligencie (UI)*:

[UI Názov dodaný autorom textu], (rok). Online. In: Názov služby. Verzia. Dostupné na: služba/distribútor, URL/URI. [dátum zobrazenia]. Poznámka.

Príklad: [UI Rizikové faktory HELP syndrómu], (2024). Online. In: *ChatGPT*. Verzia 4. Dostupné na: OpenAI, <https://chat.openai.com/c/01211a24-500d-44fb-bbb6-7a9000c20c77>. [zobrazené 2024-10-04]. Zadané: „Definuj rizikové faktory pre vznik HELP syndrómu z pohľadu pôrodnej asistencie“.

* Vnútny predpis č. 2/2024, Smernica rektora Univerzity Komenského v Bratislave k používaniu nástrojov umelej inteligencie na Univerzite Komenského v Bratislave:
https://uniba.sk/fileadmin/ruk/ovv/2024/Odporucane_sposoby_citovania_vystupov_alebo_pouzitia_generativnej_umelej_inteligencie_na_Univerzite_Komenskeho_v_Bratislave1.pdf

PRÍLOHA Č. 4. ETICKÉ OTÁZKY V ZÁVEREČNEJ PRÁCI.

1. výskumný subjekt je pacient

(výskum s pacientmi v akomkoľvek prostredí -ambulancie, nemocnica, domáca starostlivosť, špecifické internetové stránky, kde je možný kontakt s pacientmi ako napr. Liga proti rakovine a pod...):

- v prípade nemocnice (nemocníc) je nutný súhlas etickej komisie nemocnice,
- v prípade ambulancií a iného prostredia je nutný súhlas etickej komisie príslušného VÚC,
- v prípade, ak nemocnica nemá etickú komisiu postupuje sa nasledovne: žiada sa súhlas vedenia nemocnice a súhlas vedúceho pracoviska (pracovník); ak sa z práce plánuje publikovať vedecká štúdia, potom sa môže žiadať aj súhlas etickej komisie vzdelávacej inštitúcie, v našom prípade etickej komisie JLF UK (súhlas nemocnice mu musí predchádzať),
- v prípade, ak sa informácie získavajú od pacientov prostredníctvom internetu – nutný súhlas etickej komisie JLF UK

2. výskumný subjekt je sestra, pôrodná asistentka, lekár...

(výskum so zdravotníckymi pracovníkmi):

- žiada sa súhlas vedenia nemocnice a súhlas vedúceho pracoviska (pracovník),
- v prípade ak sa tento subjekt oslovuje prostredníctvom internetu, platia pravidlá ako pri internetovom výskume

3. výskumný subjekt je študent:

- žiada sa súhlas etickej komisie príslušného VÚC, vopred sa získava súhlas riaditeľa vzdelávacej inštitúcie.

4. výskum realizovaný na internete

(výskumný subjekt sú jednotlivci ochotní vyplniť internetový dotazník, anketu a pod.):

- oboznámiť sa s pravidlami a podmienkami používania konkrétneho internetového portálu či stránky,
- riadiť sa užívateľskými podmienkami a zásadami ochrany osobných údajov konkrétneho internetového portálu, na ktorom prebieha výskum,
- ak jednotlivci zámerne zdieľajú informácie na internete, tieto informácie je možné považovať za verejne prístupné (teda sa môžu použiť), pokiaľ existujúce právne predpisy, zásady ochrany osobných údajov a podmienky používania konkrétneho internetového portálu nedeklarujú, že ide o súkromné informácie; ak portál takéto pravidlá nemá, je možné ho považovať za verejný priestor,
- pri zbere dát osobného charakteru (čo sa v našich prácach vyskytuje prakticky vždy) je nutné získať informovaný súhlas,
- **internetový súhlas nie je forma plnohodnotného súhlasu**, nakoľko ten sa získava iba formou priameho podpisu, z tohto hľadiska sú prípustné rôzne verzie súhlasu, ktoré závisia od technického spracovania dotazníka; pri internetovom súhlase sa za súhlas považuje už ochota vyplniť dotazník,
- v prípade, ak výskumník disponuje technológiou, kde je možné získať digitálny podpis, potom sa to považuje za plnohodnotnú formu súhlasu,
- každá forma internetového súhlasu musí obsahovať: základné údaje o charaktere výskumu, inštitúciu, kde sa výskum realizuje, údaje o výskumníkovi (odporúča sa aj kontakt na výskumníka), upozornenie o anonymnosti a dobrovoľnosti, ako aj účel použitia získaných údajov.

Formy internetových súhlasov:

- a) forma súhlasu na internete prostredníctvom úvodu na dotazníku; po úvode nasledujú inštrukcie k vyplneniu dotazníka,
- b) forma súhlasu prostredníctvom samostatného informovaného súhlasu (môže sa potvrdiť kliknutím); po ňom nasleduje úvod dotazníka a inštrukcie k jeho vyplneniu,
- c) forma súhlasu prostredníctvom samostatného informovaného súhlasu (potvrdí sa kliknutím), až po jeho potvrdení sa rozbalí samostatný dotazník.

5. výskum prostredníctvom e-mailu:

- platia podobné pravidlá, ako prostredníctvom internetu,
- prostredníctvom e-mailu sa dá získať aj plnohodnotný informovaný súhlas, ak je subjekt ochotný vytlačiť a podpísať tlačivo, preskenovať a následne ho odoslať späť e-mailom, v prípade ak disponuje digitálnym podpisom je možné použiť aj ten.

Poznámky:

V prípade bakalárskych, magisterských, rigorózných a dizertačných prác sa na etickú komisiu JLF UK vyplní príslušná žiadosť na stránke <https://www.jfmed.uniba.sk/fakulta/organizacna-struktura/eticka-komisia/> , spravidla sa pri tomto type prác nevyžaduje účasť študenta (výskumníka).

Užitočné odkazy:**Etické komisie samosprávnych krajov**

<http://www.health.gov.sk/Clanok?eticke-komisie-samospravnych-krajov>

Etické komisie zdravotníckych zariadení/samosprávnych krajov v SR – zoznam

<http://www.health.gov.sk/Clanok?eticke-komisie-zdravotnickych-zariadeni-samospravnych-krajov-v-sr>

Prílohu č.4. spracovala Mgr. Eva Urbanová, PhD. v spolupráci s Mgr. Jurajom Čápom, PhD., členom etickej komisie JLF UK v Martine

PRÍLOHA Č. 5 ETIKA PUBLIKOVANIA VEDECKÝCH VÝSLEDKOV ZO ZÁVEREČNÝCH PRÁC

Pri publikovaní výsledkov získaných v záverečných prácach vo forme vedeckých publikácií (napr. články vo vedeckých časopisoch, príspevky na odborných konferenciách) je potrebné dodržiavať zásady etiky vedeckého publikovania.

Prvým autorom/autorkou vedeckej publikácie je zvyčajne tá osoba z výskumného tímu, ktorá napísala samotný text vedeckej publikácie (článku, konferenčného príspevku). V prípade, že text publikácie zostavujú viaceré osoby z výskumného tímu- ako prvý autor/autorka by mala byť uvedená osoba, ktorá zostavila väčšiu časť textu, resp. ktorá tiež výraznejšie prispela k realizácii výskumu (k vedeckej koncepcii a metodike práce, zberu údajov, analýze a interpretácii výsledkov).

Ako spoluautor/spoluautorka vedeckého článku by mala byť uvedená každá osoba, ktorá:

1. významne prispela k vedeckej koncepcii a metodike výskumu alebo k získaniu a analýze dát v rámci výskumu, a ktorá zároveň
 2. napísala časť článku alebo poskytovala zásadné odborné komentáre k textu práce
- Každý spoluautor/ka musí odsúhlasiť text článku/príspevku pred jeho zaslaním a zároveň prijíma plnú zodpovednosť za obsah publikovaného článku, jeho vedeckú správnosť, originalitu a korektnosť.

Pokiaľ niekto prispel k vedeckej publikácii, ale nespĺňa všetky tieto vymenované kritériá, mal by byť uvedený v poďakovaní (acknowledgement) článku a malo by byť špecifikované jeho príspevanie, napr. že sa podieľal na zbieraní dát, na jazykovej korektúre článku, na štatistickom spracovaní, a pod.

Autorom/autorkou záverečnej práce je študent/ka. Pokiaľ sa študent/ka rozhodne publikovať vedeckú publikáciu na základe výsledkov svojej práce, nie je automaticky povinný/á uvádzať školiteľa/školiteľku práce ako spoluautora/ku. Avšak pokiaľ školiteľ/ka výrazne prispel/a k vedeckej koncepcii a metodike výskumu, k analýze a interpretácii získaných dát; a podieľal/a sa na kritickom posúdení textu publikácie, mal/mala by byť podľa zásad vedeckej etiky uvedený/á ako spoluautor/ka danej publikácie, pričom by mal/mala mať možnosť sa vyjadriť k textu ešte pred odoslaním publikácie.

Pokiaľ vedeckú publikáciu na základe dohody so študentom/študentkou zostavuje školiteľ/ka práce, študent/ka vždy musí byť uvedený ako spoluautor/ka práce a musí text práce odsúhlasiť pred jeho odoslaním.

Aj pri publikovaní vedeckých výstupov zo záverečných prác platia zásady korektného a pravdivého referovania o získaných výsledkoch výskumu a platí tiež zásada **vyhýbania sa DUPLICITNÝM publikáciám**- čiže vyhýbať sa publikovaniu viacerých rovnakých článkov alebo viacerých rovnakých abstraktov z jedného výskumu, resp. z jednej záverečnej práce). Publikovanie jedného abstraktu z príspevku na konferencii, ktorého obsah (ciele, získané dáta a ich interpretácia) skrátene referuje o rovnakých cieľoch a výsledkoch ako vedecký článok zo záverečnej práce sa nepovažuje za duplicitnú publikáciu.

(kritériá etiky vedeckého publikovania a autorstva publikácií sú spracované podľa ICMJE- International Comittee of Medical Journal Editors)